Baja, 1931. március 18. Szerda XXXI. évfolyam 64. szám.

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mátyás király-tér 10. szám. Telefonszám: 164

Felelős szerkesztő: DR. KNÉZY LEHEL.

Egy szám 12 fillér.

Kiadó: DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak: Helyben negyedévre 8 pengő. Vidékre negyedévre 8 „

Ünnepelt és lelkesedett a város

A márciusi ifjak tettei felforrósitották az ifjuság és a tömeg hangulatát

1848 március 15-én a varázsütésre földből kikelt márciusi ifjak szabadságvágyának mámoros frenézise sodorta magával a főváros polgárságát és az egész nemzetet. A tömegek, a nemzet szabadabban akartak mozogni, ugy ahogyan az életösztön akkor megkivánta. És a márciusi ifjak cselekedtek. Példát mutattak az aktiv hazafiságra.

Miként minden év pünkösdjén a Szentlélek látogat meg minden hivő lelket, ugy érezzük, hogy március 15-ike is minden évben, ugyahogyan örökifjan és mindig megszépülten visszatér, megmámorositja a nemzet lelkét, benne élünk a márciusi ifjak gondolatkörében és ezen az egy napon kikuruckodjuk magunkat egy egész évre. Március 15-ike az ifjuság ünnepe ugyan s mármár ott tartott, hogy az iskolák és társas egyesületek sajátitják ki maguknak, amikor négy évvel ezelőtt a parlament nemzeti ünneppé deklarálta és evvel megmentette az elszintelenedéstől, az elfakulástól a nemzet számára.

Március 15-én ünnepelt a város. A házak ormán trikolor lengett, az üzletek nemzeti szinű szalagokkal és miniatür zászlókkal voltak itt ott diszitve, az emberek gomblyukában trikolor és a leányok hajában — persze kevésnél, mert a bubifrizura miatt sokan nem tehették meg — kis piros, fehér, zöld szalagocska. A város ünnepi szinbe, zászlódiszbe öltözött és a lelkek megmámorosodtak.

Baján a március 15-iki ünnepélyek sorozatát a Nemzeti Kaszinóban szombaton este rendezett ünnepély vezette be. Az ünnepélyen szép számban jelentek meg a Kaszinó tagjai. A Vacsora után Nádas József nyug. tanitóképezdei tanár emelkedett szellemű beszédben emlékezett meg a nap jelentőségéről. Ez a beszéd eredeti felfogásával és meglátásaival belevésődött a lelkekbe, amelyek ugyancsak hazafias lángban égtek a beszéd hatása alatt.

— A nemzet szabadságjogai be vannak jegyezve az égi telekkönyvekbe is — mondotta az ünnepi szónok s el kellett azt érni már itt a földön is.

*

A Kereskedelmi Caszinóban vasárnap este tartották meg az ünnepélyt, amelynek ünnepi szónoka Csányi Ármin bankigazgató volt, aki ezeket mondotta:

— A Bajai Kereskedelmi Caszinó elnökségének megbizásából nekem jutott a megtisztelő megbizás, hogy régi tradicióhoz hiven, mint ujonnan megválasztott választmányi tag, méltassam 1848 március 15 ét.

— Nem akarom Önöket a 83 év előtti nagy horderejű események ujbóli felsorolásával fárasztani, hisz 83 év óta állandóan és évente visszhangzanak ezen a napon az egész országban, inkább a visszaemlékezés kapcsán összehasonlitást akarok tenni az 1848 és a mai idők szabadságharca között, mely kettő közül fényesebb és tündöklőbb lehetett 1848, dehogy 1931 nehezebb, az, azt hiszem, vita tárgyát nem képezheti.

— 1848-ban Kossuth és többi nagyjaink a „szabadság, egyenlőség és testvériség" jelszavával indultak harcba és sikeresen kiküzdötték, ha nem is az önálló Magyarországot, de a jobbágyság felszabaditása, a zsidók egyenjogusitása, a sajtó szabadsága, az esküdtszék intézménye stb. végeredményben az 1848-i szabadságharc következményeként sarjadzottak ki Ezen fenkölt és nemes eszmékkel telitve nevelkedtünk mi is fel azon hitben, hogy ezt a megkezdett szent és nemes művet szeretett hazánk és mindannyiunk javára nemcsak megtartani, hanem még tökéletesiteni fogjuk.

— 83 év telt el Kossuth szabadságharca óta. Magyarország ez idő alatt soha nem remélt fejlődésnek indult, mely fejlődés az 1867—1915-re eső időpontban érte el tetőpontját.

— Az 1914-ben kitört világháboru és annak befejezése után az ugynevezett trianoni békeszerződés megállitotta ezt a gyönyörű fejlődési folyamatot és szegény hazánk kétharmadrész területétől és kincseitől megfosztva ma a villany, repülés, rádió és a kultura s technika beláthatatlan vivmányai közepette elárvultan magára hagyva, elszegényedve körőskörül ellenséges érzületű szomszédoktól környezve küzd és szenved a nagy világválságban, mely ugyan inkább gazdasági, mint politikai természetű, de ez a körülmény csak sulyosbitja a helyzetünket, mert mint mezőgazda állam saját termelésünket a lehetetlen világpiaci árak miatt értékesiteni nem tudjuk, viszont iparcikkekben nagy behozatalra szorulunk.

— A ma élő generációnak egy még sokkal nehezebb szabadságharcot kell megvivni, mint halhatatlan emlékű elődeinknek. A szabadság, testvériség, egyenlőség vérünkbe átment jelszavak mellé oda kell fűznünk, még pedig a világ minden nyelvén a „justic for Hungary", igazságot Magyarországnak jelszót, hogy tudatára ébredjenek azok, akik ezt a végzetes helyzetet előidézték annak, hogy ez igy nem maradhat, ezen változtatni kell, de addig, amig lehet. Adják vissza nekünk, ami jogosan a mienk. Engedjék hozzánk elszakadt testváreinket az elrabolt területekkel együtt, hogy ne kelljen leállitani gyárainkat, üzemeinket beszüntetni, száz és százezer embert keresetétől megfosztani munkahiány miatt, családtagok ezreit ezáltal a nyomornak és szenvedésnek kitenni, hogy mindenkinek módjában álljon, ha keresővé serdül, munkája után meg is élni. Ha ez ismét meglesz, akkor le fognak hullani a válaszfalak, melyek magyart a magyartól elválasztanak. Testvéri egyetértésben és szeretetben fog egyesülni ismét a haza minden igaz polgára, megszünik a felekezeti és társadalmi széttagoltság és a jólét meghozza majd azt a folyamatos fejlődést, amelyet Trianon megakasztott.

— Ez a mi szabadságharcunk. És amint Kossuth, Széchenyi és a többi halhatatlan nagyjaink csüggedést nem ismerő energiával törtettek a maguk elé tűzött célok felé, ugy kell nekünk is összefognunk és cselekednünk, hogy elérjük mindazt, amit ma még csak lelkünkkel és vérünk minden sejtjével kivánunk és akarunk.

— Régi hagyomány az, hogy minden idők megszülik és kitermelik a maguk arra hivatott vezéreit és nagy embereit. Szeretett hazánk ezidőszerint sem szűkölködik ilyenekben, csak ugy látszik, még eddig nem nyilt meg részükre a lehetőség, hogy érvényesülhessenek.

— Ma este itt a fehér asztal mellett tegyük félre mindennapos gondjainkat. Szakitsuk ki magunkat néhány órára idegeinket felőrlő és emésztő napi küzdelmeinkből és nézzünk bizalommal a jövőbe azon reményben, hogy ez a régi közmondás ismét beválik és már itt vannak, jönnek a mi vezéreink, kik kivezetnek bennünket mai sulyos helyzetünkből és ismét a jólét és megelégedettség korszakát küzdik ki részünkre, amikor ismét a Kárpátoktól az Adriáig minden magyar megelégedett lesz.

— Toldjuk meg tehát a 48-as nagy idők jelszavát a mi mai jelszavunkkal:

Justic for Hungary!
Igazságot Magyarországnak!

— Erre emelem poharam azon reményben, hogy mindazok, kik ma itt a fehér asztalnál velem együtt emlékeznek vissza a régi jó időkre, s még teljesülve ismét látni fogják azt!

*

A Türr István fiu felsőkereskedelmi iskola vasárnap délelőtt tartotta március 15-iki hazafias ünnepélyét a Nemzeti Szálloda disztermében, amely erre az alkalomra zsufolásig megtelt érdeklődő közönséggel, akik mindvégig igen lelkes hangulatban hallgatták végig a műsor minden egyes számát.

Az ifjusági énekkar a Magyar Hiszekeggyel vezette be az ünnepélyt. Hatásosan adta elő később Koszterszitz-Lovas „Bácska dalá"-t és az ünnepély végén a Hymnuszt. Az énekkart Baumgartner Lajos IV. évf. tanuló dirigálta. Petőfi „Nemzeti dalát" ügyesen szavalta el Ruttkay Andor I. évf. tanuló Feltűnést keltett Szalay Kálmán III. évf. tanulónak hegedű játéka. Ő a zeneiskola legjobb felkészültségű hegedűse. Varacini-Corti Largoját játszotta el művésziesen. Zongorán Legányi Erzsike végzett felsőkereskedelmi iskolás urleány kisérte ugy, hogy finoman simult a zongorakiséret a hegedűjátékhoz. A nap jelentőségét Oláh Sándor IV. évf. tanuló méltatta. „Március 15" cimen irt ünnepi beszédet maga a szerző olvasta fel. Kedves volt a szöveg között a Kossuth Lajos azt üzente cimű dal, amit az ifjusági énekkar néhány tagja énekelt el. Frenetikus sikert ért el szavalatával Solymos Tibor IV. évf. tanuló, aki Térey Sándor „Uj Talpra magyar" cimű költeményét szavalta el hatásosan, lelkesitően, lélekbemarkolóan. Ő az intézet legjobb szavalója. Formálisan lázba hozta szavalatával a közönséget.

*

Tartalmas ünnepélyt rendezett a női felső kereskedelmi iskola március 15-én. Czeglédy Erzsébet, Flach Julia, Weigandt Klára és Ambrus Márta növendékek szavaltak lendületesen. Lantos Ilona és Betsch Ilona mandolinon és gitáron kuruc dalokat adtak elő.

Az ünnepi beszédet dr. Kerekes György igazgató tartotta. A márciusi évforduló jelentőségét két szempontból világitotta meg: politikai és gazdasági szempontból. Rámutatott a jobbágy gazdálkodási rendszer hátrányos voltára. Rámutatott azokra a küzdelmekre, melyeket Széchenyi, Wesselényi, Kossuth és társaik a nemzet felvilágositása érdekében kifejtettek, ismertette a reform mozgalmakat; Széchenyi Hitelét; találó rajzát adta a kor lelkivilágának, a reformeszmék hivei tépelődéseinek s hatalmas erővel mutatott rá a márciusi ifjuság szerepére; arra a fiatalos lendületre, mely hazafias lelkesedéssel egy nap alatt valósitotta meg évtizedek törekvéseit s egyben lendületbe hozta a további fejlődést.

Párhuzamot vont a mai ifjuság és a márciusi ifjak között. Szükség van ma is márciusi ifjuságra, mely a jövőt kiharcolja.

A hatásos beszédet nagy lelkesedéssel hallgatta a közönség, mely az intézet tornatermét teljesen megtöltötte.

A fiu és női felsőkereskedelmi iskola március 15-ikét március 16-ikán, hétfőn egész napon át főigazgatói szünettel ülte meg.

*

Igen sikerült március 15-iki hazafias ünnepélyt rendeztek a Bajai Kereskedő Ifjak és Magántisztviselők Egyesületének Katona József utcai otthonában. Mintegy 60—70 főnyi egyesületi tag és vendég vett részt az ünnepélyen, amelyen a szokásos halpaprikás és borjupörkölt után igen nivós, lelkesitő beszédek hangzottak el. Az ünnepi szónok Rózsa Kálmán, a bajai izr. polgári fiuiskola tanára volt, aki meleg szavakkal üdvözölte az egyesület tagjait, de magát az egyesületet is, ahol az iskolából kikerült tanulóifjuság nyeri a további felügyeletet és továbbképzést. Utána pedig felolvasta az erre az alkalomra irott ünnepi beszédét, amely igen stilusosan mintázta meg meg március 15-ikének jelentőségét.

Ezután Klein Emil, az Egyesület elnöke szólalt fel. Üdvözölte a megjelent vendégeket s kijelentette, hogy bár a mai napon március 15-ikének a jelentőségét szokás méltatni, mégis eltér ettől a szokástól s Rózsa tanár szavaihoz fűz néhány megjegyzést. Ezután Klein Emil elnök igen meleg, szinte meghatott hangon vázolta azt a felfogást, ami egész életében, mióta önálló lett, irányitotta a kereskedelmi alkalmazottak iránt. Olyan szeretetteljes és megindult hangon beszélt, mint amikor a jó apa intéz atyai intelmeket gyermekeihez.

— Ez az egyesület a legdemokratikusabb alakulat, mondotta Klein Emil, mert itt nincs különbség főnök és segéd között s mert itt együtt ül a munkaadó az alkalmazottjával békés baráti viszonyban, testvéri meghittségben ugy, amint az tisztességes, dolgozó jó magyar emberekhez illik. (Helyeslés.)

Az egyesületnek a multban is ez volt a hivatása és jelentősége s a tradiciók alapján most is hűen iparkodik betölteni ezt a szerepet. Ugy hozza magával a fejlődés törvénye, hogy akik ma még alkalmazottak, azok idővel önállósitják magukat. Igy volt ez a multban is és szóló különös örömet lelte mindenkor abban, hogy az ifjuságnak mintegy vezetője legyen s mindenkor az okozta neki a legnagyobb örömet, ha azt látta, hogy az ifjuság serényen dolgozik, mert a becsületes munka mindenkor megteremte a maga gyümölcsét: az életben való boldogulást. (Ugy van!)

— Poharát annak a demokratikus megértésnek további istápolására üritette, amely összehozta az egyesületben a főnököt segédjével és a munkaadót alkalmazottjával. (Nagy éljenzés.)

A kereskedelmi alkalmazottak nevében Krausz Gyula szólalt fel. Azt fejtegette, hogy a mai fiatalság más, mint volt a régi. A mai ifjuság egy

kissé reménytelen és jövőtlen is s ha nem esik kétségbe sorsa és jövője kilátástalansága miatt, ez azért van, mert olyan nagyszerű vezetőik és megértő főnökeik vannak, mint amilyen éppen Klein Emil elnök is. (Éljenzés.)

Végül még dr. Fischhoff Zsigmond ügyvéd, egyesületi elnök szólalt fel közkivánatra s a nap jelentőségéhez térve vissza, pár buzditó szót intézett az ifjusághoz.

Asztalbontás után záróráig tartó tánc következett.

Válasz a Bajai Ujság „1517, 1717, 1917." és „Március tanulságai" cimen megjelent cikkeire.

Az „1517, 1717, 1917" cimen leközölteket, az abból vett szószerinti idézettel válaszolom meg: „Hullámzó lelke (cikkirónak), mint a karvaly sikoltozott fel." Karvaly sikoltás egy olyan irás, elmélyedés, mely 1517-t párhuzamba állitva 1717 és 1917-tel ezt mondja: „Ez a három évszám nemcsak a köztük fennálló arány miatt hasonlit egymáshoz, *hanem szellemükre nézve is.*" Aki ilyen nyilatkozatra képes, azzal vitába nem szállhatok, mert nem rendelkezem olyannyi izléstelenséggel és csiszolatlan lélekkel, hogy kellő mértékben, hasonló fegyverekkel visszavághatnék. Egy mód lenne erre. Megtámadni lelkivilágát, hitbeli szent meggyőződését. Ezt viszont nem engedi megtennem az én hitem, vallásosságom, mely arra tanit, hogy minden embernek legszentebb sajátja a hit.

Azért, mert valaki más hitet vall, más vallási közösségben él, a vele szemben táplált elfogultságom sem tudna arra kényszeriteni, hogy Krisztus keresztje tövébe odatűzzem a vörös rongyot. Ehhez egy erősen hullámzó lélek kell, egy olyan csapdosó lélektenger, melynek egy csepp vize sem érinti a krisztusi szeretet lágyhomoku partjait.

*

A piros—fehér—zöld keretben megjelent „Március tanulságai" cimű cikk sem tudott megjelenni annélkül, hogy a vallásujitás néven ismert nagy „lelki szakadás"-t ne érintse s a meghasonlás tulajdonképeni forrásául oda ne állitsa. A Bajai Ujság történelmi oknyomozása következetesen mindig egy utra téved. Csak ugy véletlenül! S hogy a nemzeti meghasonlás egyedüli „bajai igazságát" meglelje, készségesen kinyilatkoztatja, miszerint az 1848-iki szabadságharc csak szin és látszat szerint mutatta fel azt az okot, „hogy a magyar kénytelen volt fegyvert fogni a saját uralkodója ellen." Ha ez a megállapitása a Bajai Ujságnak — igaz, akkor a nemzeti szinű keret elmaradhatott volna s elegendő lett volna a fekete betűk körül egy sárga csik. Ezer szerencse, hogy a tatárjárás 1517 előtt következett be, hogy a nemzeti pártoskodás, széthuzás, viszálykodás nemcsak 1517-től kezdve ismert. Akkor az ezeréves átok csak 414 esztendős lenne ma.

*

Tekintettel arra, hogy a Bajai Ujság már több alkalommal s készségesen foglalkozik a vallásujitásnak nevezett protestantizmussal, kényszeritve vagyok miszerint megkérjem, hogy érdemen felül ne foglalkozzék velünk. Hiszen mi kevesen is vagyunk s az alig pár száz lélekre hasábokat vesztegetni olyan nagy áldozat, mit mi viszonozni képtelenek vagyunk.

Átengedjük, a lapban reánk szánt helyet, a krisztusi szeretet, magyar testvériség, egy akarat, a magyar jövendő szent ügye szolgálatának. S ha ezt teszi, maga mellett talál minket anélkül, hogy velünk különösebbképen foglalkoznék, mert mi is csak az Isten és Haza szolgálatában látjuk elhivatásunkat.

Baja, 1931. évi március hó 15-én

Kemény Gábor ev. lelkész

A polgári lakosság gázvédelmének megszervezése.

Vasárnap délelőtt az önkéntes tűzoltótestület közgyűlésén a városházán előadást tartanak a gázháboruról és a gázvédelemről.

A világháboru legrémesebb meglepetése kétségen kivül a mérges gázok harci eszköz gyanánt való alkalmazása volt. A történelem tanuságai szerint ugyan már a spártaiak, a rómaiak és a kinaiak is felhasználták egyes esetekben a mérges anyaggal telitett füstöt az ellenség legyőzésére, de ezek a próbálkozások természetesen mind eltörpülnek a modern kémiai felfedezéseken alapuló gázháboru mellett. Teljesen megbizható adatok ugyan nem állanak rendelkezésünkre, de a szakemberek becslése szerint a gázmérgezettek száma a világháboruban körülbelül 880 000-re tehető. Már ez a szám is ijesztően nagy, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a gázokat csak a világháboru második felében alkalmazták kiterjedtebben, de a gázháboru igazi borzalmai sem számokkal, sem szavakkal nem vázolhatók. Ezeket valóban megérteni csak az tudja, aki egy gáztámadást átélt és látta, illetve érezte a mérges gázok kinzó, demonstráló, pánikszerüen lesujtó hatását.

A háboru befejezése után az emberi szolidaritás és jóérzés ismét szóhoz juthatott és 1922 január 7-ére Washingtonban egy konferenciát hivtak összesze, amelynek az lett volna a feladata, hogy a mérges gázok harcászati felhasználását egyszer és mindenkorra megtiltsa. A megbeszélésen az Egyesült Államokon kivül Anglia, Japán, Francia- és Olaszország megbizottai vettek részt, a washingtoni konferencia határozatait azonban a francia kamara nem ratifikálta, a többi állam sem tett eleget a megbeszélt feltételeknek s a tárgyalások teljes csődjét mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy a résztvevő nagyhatalmak országaiban közvetlenül a konferencia után a gázharc további kifejlesztése érdekében erős propaganda indult meg.

1924-ben a Népszövetség egy albizottsága foglalkozott ismét egy jövő gázháboru kérdésével és jelentésében ahhoz a szomoru megállapitáshoz jut, hogy az a nemzet, mely nemzetközi egyezményekben bizva nem számol a gázháboru lehetőségével, halálveszedelembe kerül és igy a bizottság feltétlenül fontosnak tartja, hogy a népek a fenyegető veszélynek lényegét teljesen megismerjék. Az albizottság jelentésének megfelelőleg a „győztes" államok nagyszabásu berendezkedésekkel dolgoznak a gázháboru tökéletesitésén és ha a szenzációt hajhászó, ellenőrizhetetlen ujsághirekben, — melyek mindenutalan ujabb, eddig nem is sejtett mérgező hatásu gázok felfedéséről van szó, — nem is hihetünk, a gázháboru megszervezésére szánt hatalmas összegekből mégis következtethetünk arra, hogy közvetlen és távolabbi szomszédaink milyen energiával dolgoznak a gázháboru kiépitésén.

Hazánkban a harci gázok gyártását a trianoni békét diktáló hatalmak megtiltották, sőt egyidőben a nagykövetek tanácsának tilalma folytán még gázvédelmi eszközöket, gázálarcokat sem volt szabad nálunk előállitani. Részben ezen tilalom következtében, részben pedig a nemzetközi egyezmények őszinteségében bizva hazánk közvéleménye egyáltalán nem foglalkozott a gázháboru fenyegető veszedelmével. Ez a nemtörődömség azonban épp ebben az esetben sulyos mulasztás, vétkes könnyelműség. Eddig ugyanis a katonai vezetőség kizárólagos feladata volt az, hogy ellenséges támadás esetén az ország lakosságát megvédelmezze, a harci gázok és a légi flotta kiépitése óta azonban az ország védett részein lakó közönségnek magának is gondoskodnia kell élete, vagyona biztositásáról. Számolnunk kell ugyanis azzal — és a Népszövetség albizottságának jelentése is kiemeli ezt a veszedelmet — hogy háboru esetén ellenségeink hatalmas repülőrajokról mérges gázokkal támadják meg az ország főbb városait, ipari, forgalmi gócpontjait és ezen támadásokra idejekorán fel kell készülnünk. A gáztámadások ellen ma ugyanis tudunk már részben tömegvédelmi berendezkedésekkel, részben pedig gázvédőeszközökkel, álarcokkal védekezni és csak a polgári gázvédelem megszervezettségén, a lakosság kioktatásán, felvilágositásán mulik az, hogy esetleges gáztámadások idején ne lépjen fel pánik, ne következzenek be sulyos tömegkatasztrófák. A nagy tömegek gázvédelme természetesen szükség esetén máról-holnapra nem szervezhető meg, hanem ehhez hosszu évek munkájára van szükség s ezért pl. Franciaországban, Oroszországban, Angliában, Olaszországban, Lengyelországban, Csehországban és még Esztországban is évek óta foglalkoznak a polgári hatóságok, társadalmi egyesületek és iskolák a a szervezés munkájával, a lakosság felvilágositásával.

A polgári gázvédelem megszervezésének kérdésével kissé megkésve ugyan, ujabban nálunk is foglalkozni kezdenek és előadássorozat megrendezésével irányitják a közvélemény figyelmét erre az égetőn fontos kérdésre és igy készitik elő a Magyar Gáz és Légvédelmi Liga megalakulását.

A gázvédelem azonban a fentebb leirt szempontokon kivül foglalkozik az ipari és egyéb gázmérgezésekkel szemben való védekezéssel is. A kémiai ipar fejlődése következtében ugyanis lépten-nyomon, a legtöbb iparágban, tűzesetek, robbanások alkalmával a gázmérgezés veszedelme fenyeget. A veszélyeztetett üzemekben foglalkozó széles néprétegek egészsége, munkaképessége sürgősen megkivánja, hogy a nyugati államokhoz hasonlóan, a modern gázvédelmi technika vivmányai a mi gyáraink ban, műhelyeinkben is alkalmazást nyerjenek. Tűzesetek és egyéb szerencsétlenségek esetén a mentési munkálatok is sok esetben a fenyegető gázmérgezés miatt vallanak kudarcot és ezért a mentési munkálatokkal foglalkozó egyének, mint orvosok, tűzoltók, mentők, rendőrök kellő gázvédelmi ismeretek alapján, megfelelő gázvédelmi eszközökkel felszerelve szükség esetén az eddiginél jóval eredményesebb munkát tudnának végezni.

A gázvédelem helyes megszervezése természetesen csak egy országos mozgalom alakjában lehetséges és hamarosan alkalma lesz Baja város közönségének is, hogy a gázvédelem kérdésével szakszerű előadások révén ismerkedjék meg.

A gázháboru és gázvédelem kérdése különösen kell, hogy érdekelje a határszélhez közelfekvő Baja város lakosságát, mert háborus konfliktus esetén, ami soha sincs kizárva, elsősorban Baja város ellen irányul a támadás. Az uj háboru a tömeglakóhelyek: a városok tönkretételére és lakosságának kiirtására irányul. A gázháborura a polgárságnak előre fel kell készülnie, mert az uj háboru repülőgépekkel fog történni robbanó és gázbombákkal.

A bajai Önkéntes Tűzoltó Testület programmjába vette a gáztámadások elleni védekezésre való kioktatást s ezért kéri a közönséget, hogy saját érdekében most, vasárnap délelőtt a városháza közgyűlési termében délelőtt 11 órakor tartandó gázvédelmi előadásra, amelyet Stich Nándor tanitóképezdei tanár tart, minél nagyobb számban jelenjék meg. Az előadás meghallgatása dijtalan.

Fuzionál a két bajai dalárda.

Herr György Tóth Kálmán három dalát zenésitette meg. Április végén Herr György szerzői estje, májusban egyházi hangverseny lesz.

A Bajai Polgári Dalegyesület 5—6 évvel ezelőtt alakult meg Faragó János nyug. kir. tanfelügyelő elnöklete alatt. A Polgári Dalegyesület megalakulása óta két országos dalosversenyen vett részt, de ezután az eleinte intenzivnek indult dalos-élet eltompult, sőt majdnem elhalkult. A legnagyobb ritkaság, ha hallat magáról.

Most, hogy a Bajai Daloskör Herr György karnagy és komponens szerzői estjére készül, kialakult a két dalárda kooperációja. Eleinte ugy volt, hogy csak a szerzői estre fuzionál a két dalos-kör, most azonban megváltozott a helyzet. A Polgári Dalegyesület passzivitása arra kényszeriti az aktiv dalosélet után vágyakozó dalegyesületi tagokat, hogy a provizorikus jellegű fuziót állandósitsák. Tárgyalások vannak folyamatban, amelyeknek az a célja, hogy a két dalárda fuzióját létrehozzák. Hivatalosan ugy nyilatkoznak a készülő tervről, hogy a Polgári Dalegyesület nem szünik meg, hanem csak szüneteltetni a működését. Ez viszont azért van, mert a dalegyesületek alapszabályaiban van egy pont, amely ugy szól, hogy ha valamely dalárda feloszlik, akkor annak a vagyonát az országos dalosközpontnak kell átadni. Ezt akarja elkerülni a Polgári Dalegyesület.

Már leszögezték egyébként a két dalárda fuziójának minden pontját is, sőt megegyezés történt arra vonatkozólag is, hogy a művészi, illetve világi hangversenyeken Herr György fog dirigálni, mig az egyházi jellegű és vonatkozásu hangversenyeken Lovas Andor kántor lesz a karmester.

Az egyesült dalárdák szorgalmasan készülnek a Tóth Kálmán centennáriális ünnepségre is, mert a Baja városa által rendezendő ünnepélyen a két dalárda Tóth Kálmánnak Herr György által megzenésitett három dalát fogja énekelni. A próbák már szorgalmasan

Elismerten legkitűnőbb minőségű, friss

pörkölt kávé

Kapható **KLEIN ÉS STRAHL**

füszer, csemege és déligyümölcs kereskedésben.

is folynak belőle

Herr György szerzői estéjét minden valószinűség szerint április végén rendezik meg, májusban pedig a két dalárda teljes karának részvételével nagyszabásu egyházi hangversenyt rendeznek a belvárosi plébánia templomban, miként az elmult években is.

Divatrevű a vasárnapi kiállitáson.

A bajai kereskedők és iparosok áldozatkészsége.

Ma jelentek meg Baja utcáin, üzletek kirakataiban a vasárnap reggel megnyiló kiállitás plakátjai, amelyek szelid egyszerűséggel hirdetik a nem éppen jelentéktelen eseményt; azt, hogy a bajai kereskedők és iparosok vasárnap reggel odaállitják tudásuk, tehetségük legjavát a bajai publikum elé. Talán éppen ez a szerény, minden vásári hangot, rikitóságot nélkülöző plakát adja meg azt a jellegzetességet annak a mozgalomnak, amely komolyságot jelent városunk ipari és kereskedelmi világában.

Elvitathatatlan, hogy a mai nyomasztó gazdasági viszonyok közepette nagyfoku anyagi megterhelést jelent a résztvevők számára, de a kiállitók mégsem maradhattak le a többi városok kereskedői és iparosai mögött, továbbá a kiállitók ilyen formában is dokumentálni óhajtják a vevőkkel szembeni szolgálatkészségüket, no meg azt is érthetővé akarják tenni a helyi vásárlóközönség körében, hogy versenyképesek a nagyvárossal is és szükségleteiket éppen ugy kielégithetik itthon.

A kiállitás fénypontja kétségkivül a a kiállitás keretében bemutatandó divatrevű lesz. A revü igen hatásosnak, impozánsnak igérkezik, már annál fogva is, mert a helyben készült legszebb női toilettek: ragyogó női ruhák, kalapok, cipők, fej- és nyakdiszek fogják ékesiteni azokat a helybeli urilányokat, akik a négynapos kiállitás tartama alatt minden nap este öt órától hétig diszfelvonulást rendeznek a kiállitás termeiben. Mint örvendetes eseményt kell leszögeznünk azt a jóleső értesülésünket, hogy a vidéki érdeklődés is igen nagy és igy remény van arra is, hogy a kiállitás ideje alatt meglehetős élénk idegenforgalom lesz Baján. Ezt a körülményt a rendezőség olyan formában vette számitásba, hogy amenyiben a négynapos kiállitási idő rövidnek bizonyulna, ugy a kiállitás időtartamát egy, esetleg két napra ki is tolja.

HIREK.

Meghivó.

A Liszt Ferenc-Kör f. évi március hó 20-án, pénteken d. u. fél 6 órakor a vármegyeháza tanácstermében dr. Szabovljevits Dusán alispán, m. kir. kormányfőtanácsos, a Liszt Ferenc-Kör diszelnökének elnökletével rendkivüli közgyűlést tart, amelyre a Kör tagjait tisztelettel meghivja.

Tárgy: Határozathozatal a választmánynak a zeneiskola épitése ügyében hozott javaslata tárgyában.

Tekintettel a fontos tárgyra, kérjük a tagok pontos megjelenését.

Baja, 1931 március 16-án.

Az Elnökség.

— **Dr. Csörsz Károly egyetemi magántanár** f. hó 19-én, csütörtökön délután 6 órakor tartja előadását a városháza közgyűlési termében. Előadó a tehetséges gyermek cimű témáról fog értekezni. Vizsgálja, hogy miről ismerjük fel a tehetséget már a kis gyermekkorban, mik az első jelek, melyek már a tehetség irányára is rámutatnak, milyen életkorban bontakoznak ki a különböző tehetség fajták. Kutatja az öröklődés és a környezet szerepét a tehetségesség létrejövetelében. Vázolja a tehetségesek védelmére irányuló kötelességeinket.

— **A bajai kereskedelmi iskolák idei érettségi biztosai.** A vallás és közoktatásügyi miniszter ugy a bajai leány, mint a fiu felsőkereskedelmi iskolához a tanév végén tartandó érettségi vizsgálatokra dr. Eyssen Tibor kultuszminiszteri titkárt nevezte ki. Dr. Eyssen Tibor volt már a mult évben is Baján a kereskedelmi iskolák érettségi biztosa. A kereskedelmi miniszter még nem nevezte ki a miniszteri biztost.

— **Névnapmegváltás.** Kiss A. József, Wunderlich Józse, dr. Parcsetich József és dr. Mészáros Endre névnapmegváltás cimén 10—10 pengőt adtak jótékonycélra.

— **Március 24-ikén kisgyűlési ülés lesz a városnál.** Március 24-ikén Baja városánál a kisgyűlés rendkivüli ülést tart, amelyen előkészitik a március 26-iki városi közgyűlés tárgysorozatát.

— **Rendet teremtettek a vasuton utazó diákseregek között.** A közoktatásügyi miniszternek uj rendelete lépett életbe, amely különösképen azokat a tanulókat és tanulóleányokat érdekli, akik vidékről járnak be iskolába. A miniszter uj rendelete kimondja, hogy az érkezési állomáson a tanulóifjuság tartozik párosba felállani, igy vonulnak be a tanintézetbe. Nem lehet tehát ezután a kis diákot, vagy polgáristát apró komissiók elvégzésére felhasználni, mert kitérés sem a vasutra menet, sem a vasutról jövet nincs. Az iskolások tartoznak a részükre kijelölt kocsiba szállani és együtt utazni. A vasuti kocsiban vigyázó lesz, aki a rendetlenkedőt ép ugy bejelenti az osztályfőnöknek, mint az órák közti szünetben. A kisdiák csak az esetben járhat be egy tanintézetbe, ha hazulról való eltávozásától számitva, kilenc órán belül visszatérhet. Ehben az utazás, tanitási órák, vonathoz való kimenetel, várakozás ideje is benne van. Csak az lehet vonaton járó diák, akinek magaviselete legalább „jó“ jegyet érdemel. Ilyen és más hasonló alapos következményeket állit fel a miniszter a vidékről érkező diákkal szemben és a rendelkezések már életbe is léptek.

Gyümölcsfák tavaszi ápolásához Novenda Gyümölcsfakarbolineum, Sulfarol Kalloid kén. Főraktár: Városi Drogéria, Baja, Vörösmarty-u. 1. sz. Telefon 350.

— **A Liszt Ferenc-Kör legközelebbi hangversenye.** *A Liszt Ferenc Kör legközelebbi hangversenyét március 25-ikén, Gyümölcsoltó Boldog asszony napján tartja meg délután hat órai kezdettel a Nemzeti Szálloda disztermében, amikor is Makula Tibor, a fiatal 18 éves gordonka művész fog hangversenyt adni. Makula Tibor már 14 éves korában gordonka művészi oklevelet nyert s azóta csak még job ban fejlődött széles skálájú tehetsége, amely fiatal kora ellenére is most van a legpompásabb kifejlésben.*

— **Mibe kerül a mások bűne?** *Január végén az országban összesen 8 700 volt a foglyok és letartoztatottak száma. Ennek a tömegnek csak a napi ellátása 6.400 pengőbe kerül. Hát a bűncselekmények ellen való védekezés, ezeknek üldözése, megtorlása mekkora összegeket emészt föl? Ha ezeket mind összeadjuk és az ország lakosságának számával szétosztjuk, arra jövünk, hogy fejenként az ország minden lakosára 14 pengő közteher súlyosodnék a — mások bűne miatt. De hol van még az a vagyoni kár, amelyeket a bűncselekedetek okoztak? Ki az, aki ennek értékét, mindenekfölött a megkáro sitottak veszteségét kiszámithatná s Ha ezeket a pengőket az árvák, özvegyek, a nincstelenek, inséget szenvedők megsegitésére fordithatnók, talán minden panasz elnémulna.*

— **Elrontott gyomor,** bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájiz, homlokfájás, hányás eseteiben a természetes **„Ferenc József“** keserűviz rendbehozza a gyomor és a belek működését s megszabaditja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvosi tudomány több uttörője megállapitotta, hogy a **Ferenc József** viz abszolut megbizható hashajtó. **A Ferenc József** keserűviz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

A Mansz népkonyha mozgalmi adatai és a pénzbeli adományok.

60 fillért: Tápay Béláné, Vaskalitsné, Laknerné, özv. Reichmann Ernőné, Polgár Éva.

50 fillért: Szekulits J., Arnold N., Lukács J., Maczej János, Pöschné, özv. Fikaritsné, Salay Mária, Hallosy Imréné, Rapcsákné, Gavlik K. Balázsné, Buchwald G., Csontala L., Szarvas Dezsőné, Fehérváry István, Horváth I.-né, Stang B., Dori Sándor, Richter István, Ciegler J., Spitzer I., Kungli A., N. N., özv. Bodorné, Huber Pál, özv. Verokné, ifj. Rablné, N. N., Aczél Mihályné, Horváth I., özv. Királyné, Olvashatatlan, Kihn Antal, Boner F., Hollos Béláné, Beck Antal, özv. Nágelné, özv. Madárné, Pásztor Illésné, Weich Andrásné, özv. Krustezné, Vinkovics I.-né, Sztilich N., Gyulánszki, Szarka Mihály, Király K., N. N., Kersich I., Mamuzsich N.-né, Lauer Ferencné, Tüske János, N. N., N. N, Békeiné, Hörváth I, özv. Unger Antalné, N. N., Scultéty Endréné, Kummer M., Toller Ignáczné, özv. Rizsányiné, Szekk Jánosné, Garai Simonné, Vancsura Sándor, Kach Józsefné, Lankovszki György, özv. Vigyázó Józsefné, Késmárky Endréné, özv. Inczédyné, Szabó Imréné, Fluch István, Petőné, özv. Horváthné, Ocskiné, Viszmeg Mártonné.

(Folytatjuk.)

Rádió.

Kedd, március 17.

2·45: Hirek, élelmiszerárak, piaci árak és árfolyamhirek.
4·00: Szányi Aladár meséi.
4·45: Pontos időjelzés, hirek.
5·00: Geguss Dániel előadása.
5·30: Egy óra könnyű zene.
6·30: Francia nyelvoktatás.
7·00: Komjáthy Aladár felolvasása.
7·30: Grammofónhangverseny. Utána: Pontos időjelzés, hirek. Majd a m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.

TELEFONHIRMONDÓ: A műsor egész nap azonos a rádióval.

Gazdaságom leszerelése következtében eladásra kerül:

1 db valódi szimentháli bika 2 és fél éves, 1 db 1 éves bika, 11 db friss fejős, bojras és nehéz hasas valódi bonyhádi szimentháli teehén, lovak, traktor teljes felszereléssel, vetőgép, morzsoló, szekerek, lószerszámok s egyéb gazdasági felszerelések. — Ugyanott (Köppány-pusztán) 20 kis hold föld, esetleg épületekkel, parcellázva is eladó. — Érdeklődni lehet: Baja, Cirfusz Ferenc-utca 11. a.

Laptulajdonos:
Corvin-nyomda.

URÁNIA

Március 18-án szerdán
d. u. 6 és este fél 9-kor.

GRETA GARBO
első németnyelvű beszélő filmje:

ANNA Chrisztie

nagy társadalmi dráma 10 fejezetben.

Főszerepben:
GRETA GARBO, THEO SHALL, FALKA STEUERMANN és HANS JUNKERMANN

Kisérő filmje:
Stan és Pan amatőr-betörők.
Kitünő hangos burleszk 2 felvonásban.

Világhiradó legujabb eseményekkel.

Jön! Jön!
Al Jolson *legujabb filmje*
Sirni, daloini.

Tanuló felvétetik
a Corvin-nyomdában.

Ia POROSZ diókoksz
Pécsi tojásszén (bulett)
változatlan árakon.
A leggazdaságosabb tüzelőanyagok képviselete
Schön és Bajai, Baja.
Telefon 26. Hajnaid ucca 13.

Eternit asztallapok

Eternit falburkolások

Eternit tetőfedések

Eternit Udvar
BAJA
Budapesti-út.
Telefon: 2—90, 1—05.

ÁGAI EMIL
szénbizományos
BAJA, (Haynald-utca 33/a.)

Tisztelettel tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a

Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat

képviseletét Bács és Pestmegye területére átvettem.

Fűtési célokra ajánlok: a porosz szénre emlékeztető, hamuvá égő, nagy kalóriatartalmu tulajdonságainál fogva mindenütt kitünően bevált, baglyasaljai, dorogi, pálfalvai v. mizserfai seneket; *ipari célra* mányoki, mátranováki késisterenyei szeneket az legolcsóbb áron.

Tekintettel arra, hogy regie nélkül dolgozom, módomban lesz a legközelebbi fűtési saisonban a legolcsóbb árakon és legkedvezőbb fizetési feltételekkel forgalomba hozni elsőrendű gázgyári, hindenburgi és karwini diókokszot, a legjobb minőségű porosz szenet. Ezen árukból állandó készletet tartok raktáron.

Petroleum, benzin, gázolaj, — adómentes áru is, — a legkiválóbb speciális és commerce olajok képviselete.

Kérem a fogyasztó közönség szives pártfogását. Teljes tisztelettel

ÁGAI EMIL.

Az egész életben hű barát

a
SINGER
VARRÓGÉP.
Kedvező fizetési feltételek.
Alacsony havi részletek.
SINGER VARRÓGÉP RÉSZV. TÁRS.

Márc. 16-tól márc. 23-ig
reggel fél 8 óráig
Lovassy Ödön és
Dr. Geiringer János
gyógyszerész patikája tart
éjjeli szolgálatot.
Az ügyeletes gyógyszertár vasárnap délután is nyitva áll a közönség rendelkezésére.

Mérlegképes könyvelő
vállal órakönyvelést,, mérlegkészitést, elvégzi könyvek felfektetését.
Cim a kiadóban.

A SINGER VARRÓGÉPEK MÉGIS A LEGJOBBAK!

Kiadó a belváros területén egy csinosan berendezett különbejáratu
butorozott szoba
kitünő házikoszttal, házaspárnak, vagy magányosnak is.
Cim: A kiadóhivatalban. Ugyanott kitünő házikoszt kapható.

Saját gyármányu
3 drb ruhatartó
26 fillér.
UTRY-nál
Erzsébet kir.-u. 38. szám.

CORVIN-NYOMDA BAJA
Mátyás király-tér 10 — Telefon 164

Gummirozott cimkék, dombornyomás.
Stanzolt dobozok
gyártása

Üzleti könyvek, kartotékok.

Belvárosban 2 lóra való
istálló
és egy betonozott pince kiadó.
Cim: Árpád-utca 1.

A Fischer-féle alapitványi házban a volt Mikolics-féle
üzlethelyiség
május 1-től bérbeadó. Érdeklődni lehet Klein Rezső házgondnoknál.

Prima száraz kétéves
akác hasábfa
házhoz szállitva q-ként
P 3·50
Vidor József és Fia
Szent István-tér 7. bajai kirendeltsége. Telefon: 266. sz.

Prima sardinia
az eddigi **90** *fillér helyett*
68 fillér.
Pisztráng (Nice)
1·08 *P helyett*
1 pengő.
Klein és Stráhl
füszer- és csemegekereskedésben.

Nyomatott a Corvin-nyomda gyorssajtóján Baján.